

ONDER DE WAPENS BIJ N A P O L E O N

Danny Lannoy.

In vorige artikels lezen we dat de dienstplicht door middel van lottrekking werd vervuld. Pas in 1913 werd de algemene militieplicht ingevoerd in ons land.

Voor de onafhankelijkheid in 1830 bestond het leger enigszins, doch ingelijfd bij Holland. Ten tijde van de Franse revolutie moesten de Vlaamse boerenjongens eveneens voor een lange periode onder de wapens om met het Franse leger ten strijde te trekken. De Zuidelijke Nederlanden werden in 1757 ingelijfd bij het Franse Keizerrijk.

Knokke lag als grensgemeente aan de oever van het Zwin, de eens zo machtige zeearm dit tot Brugge reikte.

In het begin van de 19e eeuw bereikte men nog Sluis per klein schip, doch de verzanding was niet tegen te houden.

Gaston Van Steene schreef destijds in zijn boek "De Zee-kust en Knoeke" onder het hoofdstuk 'Herinneringen te Knoeke van de Fransche Overheersing' dat op 11 oktober 1811 Napoleon I te Knoeke de forten kwam bezoeken en het Zwin overstak met een sloep. Verder wordt er vermeld dat een zekere Pieter Van Parijs, geboren te Knoeke 08.02.1789, onder de wapens werd geroepen in 1808 en met het Franse Leger naar Oostenrijk trok. Hij werd te Wenen gewond bij een veldslag en kwam terecht bij een Oostenrijkse officier bij wie hij 24 jaar in dienst bleef. Pas in 1832 bereikte Van Parijs zijn geboortedorp weer.

In 1977 verscheen van dr. Jan Van Bakel het boek "Vlaamse soldatenbrieven uit de Napoleonistische tijd" waarin een drietal brieven met betrekking tot Knoeke werden opgenomen. Al deze documenten bevinden zich in het Rijksarchief te Brugge, en dit voor de periode van 1799-1813.

Daar het merendeel van de bevolking nog ongeletterd was, werden die brieven door andere personen in de compagnie geschreven. Deze zeldzame documenten geven dan ook een beeld weer over de toestand in het leger. Het was meestal te voet dat men zich verplaatste, velen stierven van ziekte en ontbering. De moedigsten kwamen terug van Spanje, Oostenrijk of zelfs Rusland.

Hieronder geven we een tweetal brieven, gericht aan de gemeente "Knokke-aan-zee".

1. Desen brijef zal men bestellen aen JUDOCUS VAN DEN BRIELE tot cnoeke onder het conton van damme onder het andricoment₁ van Brugge; sijto(2)

tot reijnen en brijtaien(3) op den 29 junius j807

jck groetuij u vaeder ende moeder ende mijne susters ende mijne broeders jck laet weten dat jck in volle gesongeygt zijn ende dat

gij geenverdriet en moet maeken over mijn want jck verope(4) dat jck tusschen die(5) en twee maenden in mijn vaederland sal zijn ende ook dat wij geene aremoede en hebben van als wij vertrokken zijn uyt die stat Brugge op den 5 junius j807 tot dat wij gekoemen zijn tot reijnen en britaijen wij hebben getrokken den nomber van ii groete daegts(6) ende wij hebben daer wel plijzier want wij zijn daer wel vergaert van confraeters(7) want jck en pieter waege zijn te gaere(8) maer cornelus die sitter die is van ons vertrokken uijt Brugge en wij en weten niet waer dat hij is ende ook wij zijn vertrokken uit brugge den nomber van iii(9) mannen ende wij zijn meer tot reijnen gekoemen den nomber van 66 mannen ende wij zijn ook over bergen gijpasschaer(10) soo hoge als halletorre(11) tot brugge en ook die staet brugge tot han(12) die staet reijnen comt ook tot den nomber van 160 uren van malkenders(13) en wij moetendaer bluijven tot dat wij gelcort(14) zijn ende jck versoijske u van ook te wijllen schrijven naer mij soo haest als het kan geschieden mij onderteekent

joachum vanden briele op den 3 julij j807

ende wij en hebben geene van geel die roijte(15) van kennasse gij gesien(16) of(17) isdijsreij van bruijno deirt die of gekoemen(18) is van die graete hermeijre(19) om ons te leijren tot reijnen en britaeijen.

3de ligioen van reserve 2de bataillon de 6 compinij in garnizoen tot reinen.

Dit is het tarahas(20) dat gij moet stellen op mijn brief om naer mij te stieren naer reinen

(1): arondissement

(2): op het adresblad is een verklaring toegevoegd vanwege de vader, luidende: "jck judocus vanden briele hebbe eenen Brijef ontfangen van joachim vanden briele zijn sone die ligt tot reijnen in Brijtaien op den 20 van julij j806 3de Ligeion van reserve 2 battell(j)on de 6 companie in garnizoen tot reijnen".

(3): Rennes in Bretagne; (4): verhoop, hoop; (5): drie; (6): "Het aantal van twee groten per dag"; één groot is een halve stuiver; (7): kollega's, medesoldaten; (8): bij elkaar; (9): driehonderd; (10): gepasseerd; (11): De Halle-toren, de toren van het Belfort; (12): aen; (13): de afstand is 160 uur; (14): geïnstrueerd; (15): van geheel de route, onderweg; (16): gezien; (17): tenzij; (18): afgekomen, gekomen; (19): grote armee, het grote leger; (20): adres.

*****

*

Tweede brief: op volgende pagina.

